

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

PREDDIPLOMSKOG SVEUČILIŠNOG STUDIJA SESTRINSTVA

NA FAKULTETU ZDRAVSTVENIH STUDIJA U MOSTARU

Sadržaj

1. UVOD	3
2. OPĆE INFORMACIJE O STUDIJSKOM PROGRAMU	4
3. OSNOVNE KARAKTERISTIKE STUDIJSKOG PROGRAMA.....	7
4. NASTAVNI PLAN	19

---

1. UVOD

Nastavni plan i program preddiplomskog sveučilišnog studija Sestrinstva rezultat je procesa redovite revizije, koji je započeo odlukom Senata na sjednici održanoj 26. veljače 2022. godine (ur. br. 01-993-1/22). Postupak redovite revizije proveden je prema *Pravilniku od postupku donošenja novih i redovite revizije postojećih studijskih programa* (ur. br. 01-993-1/22), koji predviđa da izradom revidiranog nastavnog plana i programa koordinira Povjerenstvo, u kojem su zastupljeni i predstavnici studenata te vanjskih korisnika, a čiji prijedlog znanstveno-nastavno/umjetničko-nastavno vijeće ustrojbene jedinice dostavlja Senatu Sveučilišta na usvajanje.

U svrhu uključivanja svih zainteresiranih strana u proces unapređenja studijskog programa provedena je javna rasprava, koja je održana 14. srpnja 2022. (ur.broj: 01-1086/22).

Zaključci javne rasprave uzeti su u obzir prilikom izrade nastavnog plana i programa. Osim zaključaka javne rasprave, uzete su u obzir preporuke povjerenstva stručnjaka iz posljednje institucionalne akreditacije iz 2020. godine, koje se odnose na uključivanje praktičnog rada izvan Sveučilišta (gdje je primjenjivo), primjenu odredbi zakonskih i internih akata o minimalnom udjelu predispozitivnih obveza u konačnoj ocjeni na svim predmetima te primjenu suvremenih nastavnih metoda sa studentom u središtu nastavnog procesa.

Također, pri izradi nastavnog plana i programa provedeni su svi strateški zadatci iz strateškog područja obrazovanja iz *Strategije razvoja Sveučilišta 2017-2023*, koji se odnose na nastavni plan i program te nastavni proces (više u poglavlju „3.1. Povezanost sa strategijom razvoja Sveučilišta“).

Osim toga, prilikom donošenja odluka o vrsti izmjena analizirani su svi relevantni statistički podatci i rezultati anketa koji su prikupljeni i provedeni u razdoblju od posljednje revizije studijskog programa: 02. lipanj 2021. godine (ur. broj 01-3666/21).

Uzimajući u obzir sve navedeno, u odnosu na postojeći nastavni plan i program u ovom revidiranom nastavnom planu i programu napravljene su sljedeće izmjene koje se mogu svrstati u šest kategorija: izmjene naziva predmeta, izmjena satnice predmeta i ECTS bodova, izmjena broja sati unutar postojeće satnice predmeta, izmjena semestra/godine izvođenja predmeta, ukidanje predmeta koji su postali zastarjeli i/ili irelevantni za struku te uvođenje novih predmeta koji pridonose stjecanju kompetencija i ishoda učenja definiranih EU standardom zanimanja i promjene statusa predmeta (izborni/obvezni). Bitne izmjene ove revizije se odnose na smanjeni dio teorijske izobrazbe, a povećanje udjela praktične nastave u skladu s EU direktivom o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU.

U posljednjih pedeset godina došlo je do dramatičnih promjena u svim segmentima bio-medicinskih znanosti, pogotovo u sestrinstvu. Zbog usložnjavanja zdravstvene skrbi, starenja stanovništva, porasta broja kroničnih bolesti, uvođenja novih tehnologija i skupih postupaka, povećana je važnost bolje izobrazbe svih djelatnika zdravstvene struke. Općenito je usvojen stav da je minimalna razina potrebna za obavljanje sestriinske prakse i drugih zdravstvenih usmjerenja sveučilišni stupanj prvostupnika (engl. *bachelor*). Naime, nekad su sestriinske vještine bile vrlo jednostavne i malobrojne, kao npr: namještanje kreveta, promjena položaja bolesnika, čišćenje bolesničkih soba i namještaja i primjena klizme. Danas se u opisu kompetencija i vještina sestara nalaze brojne, složene vještine poput kliničkog zaključivanja, primjene prakse temeljene na dokazima, interdisciplinarnu suradnju i timskoga rada, promicanja zdravlja i sudjelovanja u zbrinjavanju kroničnih bolesti poput edukacije bolesnika s dijabetesom, kroničnom opstruktivnom bolesti pluća, skrbi terminalno bolesnih, uz složene vještine poput masaže otvorenog srca tijekom kardiokirurške operacije.

Rezultat Bolonjskoga procesa je ujednačavanje visokoga obrazovanja u Europskoj uniji, što će omogućiti povećanu mobilnost i zapošljavanje djelatnika, pa tako i medicinskih sestara. Prihvatanje Bolonjske deklaracije za posljedicu je imalo osnivanje sveučilišnih zdravstvenih studija. Sveučilišni zdravstveni studiji omogućuju uspostavljanje sustava trajne izobrazbe, obnavljanje znanja i usvajanje najnovijih spoznaja, kao i stalno praćenje i prepoznavanje prioriteta zdravstvenih potreba u državi i europskom okruženju.

Berlinski dokument je doveo do uvođenja tzv. europskog modela, s tri osnovna obrazovna sveučilišna stupnja: preddiplomskog, diplomskog i poslijediplomskog, što je stvorilo europsku zonu visokog obrazovanja 2010 g., koja se temelji na tri obrazovna ciklusa prvostupnik-magistar-doktor znanosti (engl. *bachelor-master-doctor*).

2. OPĆE INFORMACIJE O STUDIJSKOM PROGRAMU

Naziv studijskog programa	Sestrinstvo
Ciklus	1. ciklus (preddiplomski studij)
Vrsta	Sveučilišni studij
Znanstveno područje	„Područje biomedicine i zdravstva“
Znanstveno polje	Kliničke medicinske znanosti / Zdravstvene znanosti
Akademski naziv	Prvostupnik/prvostupnica sestrinstva
Razina kvalifikacije po EQF	6
Trajanje studijskoga programa	3 godine, 180 ECTS
Ukupni broj ECTS bodova	3 godine/180 ECTS
Jezik	Hrvatski jezik
Način studiranja	Redovito / Izvanredno
Nositelj studijskog programa	Sveučilište u Mostaru
Izvođač studijskog programa:	Sveučilište u Mostaru, Fakultet zdravstvenih studija
Uvjeti za upis na preddiplomski studij	U prvu godinu preddiplomskog sveučilišnog studija Sestrinstva mogu se upisati osobe koje su prethodno završile srednju četverogodišnju školu i koje su zadovoljile uvjete razredbenog postupka. Razredbeni postupak obuhvaća vrednovanje uspjeha postignutog u srednjoj školi te postignutog uspjeha na razredbenom ispitu.
Ciljevi studijskog programa	Osposobiti prvostupnika sestrinstva za samostalno, odgovorno i profesionalno provođenje zdravstvene njege u kliničkim bolnicama, zdravstvenim zavodima i institutima. Omogućiti obrazovni okvir koji će potaknuti razvijanje vještina analize i kritičkog promišljanja i na taj način osigurati pristup teoriji i praksi sestrinstva Razviti svijest o relevantnim dokazima najnovijih istraživanja, te olakšati njihovu primjenu/integraciju u sestrinskoj praksi. Razviti sposobnost pravodobnog i razboritog prosuđivanja, kao i osigurati međunarodno priznato stručno visoko obrazovanje za rad u području zdravstva te omogućiti studentu stjecanje potrebnih kompetencija za rad u zvanju prvostupnika sestrinstva kao i za nastavak studija na diplomskim studijima
Kompetencije na razini studijskog programa	1. poznavanje znanosti na kojoj se temelji opća zdravstvena njega, uključujući dostatno razumijevanje strukture, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka, te njegovog fizičkog i društvenog okruženja 2. procjena, planiranje, implementacija i evaluacija zdravstvene njege u suradnji s pacijentom/klijentom, skrbnikom, obitelji i drugim zdravstvenim djelatnicima koristeći teorijsko i kliničko znanje 3. razumijevanje i primjenjivanje temeljnih etičkih načela i zakonskim propisa koji se primjenjuju u sestrinskoj praksi 4. Primjenjivanje učinkovitih komunikacijskih vještina s bolesnikom/korisnikom i njegovom obitelji, te s drugim članovima interdisciplinarnog tima 5. sudjelovanje u informiranju, promicanju zdravlja i edukaciji u vezi skrbi bolesnika 6. primjenjivanje mjera u kriznim i opasnim situacijama, spašavanja života u skladu s profesionalnim kompetencijama

	7. razvijanje, planiranje, implementacija, evaluacija i nadzor sestrinske dokumentacije. 8. Primjenjivanje informacijskih tehnologija i baza podataka, te odgovarajućih statističkih metoda korištenjem stručne literature u svrhu nadopune znanja i vještina 9. Sudjelovanje u edukaciji učenika i studenata sestrinstva i srodnih struka
Ishodi učenja na razini studijskog programa	1. Objašnjava osnovne pojmove i zakonitosti bioloških funkcija, anatomije i fiziologije organizma, te farmakologije, kao i odnos stanja između zdravlja i fizičkog i socijalnog okruženja čovjeka i njegova ponašanja (FZSSB-IU-1) 2. Izvodi kemijske, biokemijske i mikrobiološke analize za dokazivanje patoloških ili normalno prisutnih sastojaka u biološkim tekućinama (FZSSB-IU-2) 3. prepoznaje probleme i reagira prema profesionalnim i etičkim načelima i zakonodavnim propisima u svakodnevnoj sestrinskoj praksi (FZSSB-IU-3) 4. organizira i nadzire sestrinsku skrb za različite korisnike u različitim zdravstvenim i socijalnim ustanovama i njihovom domovima (FZSSB-IU-4) 5. upravlja zdravstvenim timom i surađuje s multidisciplinarnim zdravstvenim timom na svim razinama zdravstvene zaštite (FZSSB-IU-5) 6. procjenjuje, educira, unaprjeđuje i podržava očuvanje zdravlja, vodi i nadzire zdravstvenu njegu usmjerenu zadovoljavanju osnovnih ljudskih potreba u suradnji s pacijentom/klijentom, skrbnikom, obitelji i drugim zdravstvenim djelatnicima koristeći teoretsko i kliničko znanje (FZSSB-IU-6) 7. procjenjuje stanje pacijenta koristeći pomagala, uzimajući u obzir fizičke, socijalne, kulturološke, psihološke, duhovne i okolišne čimbenike (FZSSB-IU-7) 8. prepoznaje i interpretira stanja koja odstupaju od normalnog i na temelju analize i sinteze podataka, donositi odluke u procesu zdravstvene njege (FZSSB-IU-8) 9. sudjeluje u planiranju i provođenju dijagnostičkih i terapijskih postupaka koji su ordinirani i provode se pod nadzorom liječnika (FZSSB-IU-9) 10. prepoznaje i reagira u kriznim i izvanrednim situacijama, samostalno primjenjuje mjere za spašavanje života i intervenira u skladu s profesionalnim kompetencijama (FZSSB-IU-10) 11. prilagođava komunikaciju potrebama sugovornika i situacije (FZSSB-IU-11) 12. sudjeluje u obrazovanju i stručnom usavršavanju medicinskih sestara/tehničara, zdravstvenih i socijalnih djelatnika i učenika (FZSSB-IU-12) 13. nadzire provođenje i primjenu metoda i mjera dezinfekcije i sterilizacije, te održava zdravo i sigurno radno okruženje (FZSSB-IU-13) 14. koristi tehnologiju i informatiku, pronalazi i vrednuje informacije u sestrinstvu, primjenjujući načela medicine temeljene na dokazima i kritičkog promišljanja (FZSSB-IU-14) 15. prepoznaje i primjenjuje elemente sustava financiranja

	zdravstvene i socijalne skrbi (FZSSB-IU-15) 16. vodi sestrinsku dokumentaciju i evaluira postignute ciljeve u zdravstvenoj njezi (FZSSB-IU-16) 17. objavljuje i primjenjuje metode istraživačkog rada i statističke obrade podataka, samostalno prati i vrednujući rezultate vlastitog rada prati stručnu literaturu (FZSSB-IU-17) 18. kreira strukturiran tekst koristeći temeljnu medicinsku i zdravstvenu terminologiju, elaborira stručne zdravstvene teme i prezentira stručne radove na stranom jeziku (FZSSB-IU-18)
Mogućnost nakon završetka studija	Nakon uspješnog završetka preddiplomskog studija studentima se otvara mogućnost zaposlenja u javnim i privatnim ustanovama ili nastavak obrazovanja na diplomskom studiju.
Akreditacija	Sveučilište u Mostaru je rješenje o institucionalnoj reakreditaciji dobilo 14. siječnja 2020. godine od nadležnog Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a prema preporuci Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete BiH, nakon čega je Sveučilište upisano u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova.

---

3. OSNOVNE KARAKTERISTIKE STUDIJSKOG PROGRAMA

3.1. Povezanost sa strategijom razvoja Sveučilišta

U *Strategiji razvoja Sveučilišta u Mostaru 2018. – 2023.* u strateškom području obrazovanja više strateških ciljeva odnosi se na nastavni plan i program te njegove elemente.

Cilj 1. definirano je da će Sveučilište u suradnji s dionicima izraditi, odobriti, izvoditi i kontinuirano pratiti te poboljšavati studijske programe na svim razinama, s jasno definiranim ishodima učenja u vezi s potrebama tržišta rada, a u skladu s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF), a iz njega proizlaze sljedeći zadatci:

- zadatak 1: jasno definirati ciljeve i predviđene ishode učenja svakoga studijskog programa i s njima ujednačiti sadržaj studijskoga programa, u skladu s odgovarajućom razinom Europskoga kvalifikacijskog okvira i standardom kvalifikacije
- zadatak 2: uvesti transparentan i dosljedan postupak revizije i unapređenja studijskih programa uz sudjelovanje studenata i drugih dionika
- zadatak 5: osigurati realno alociranje ECTS bodova, preko definiranoga sustava ECTS koordinacije na svim razinama studija
- zadatak 6: unaprijediti interdisciplinarnost svih studijskih programa omogućavajući izbornost kolegija na razini Sveučilišta.

Cilj 3. odnosi se na razvijanje široke mreže nastavnih baza, odnosno organizacija s različitim područja djelatnosti te uspostavljati suradnju koja će omogućiti povezivanje prakse, znanosti i umjetnosti te visokoga obrazovanja, a iz njega proizlaze sljedeći zadatci:

- zadatak 2: povećati broj sati i udjela nastavne prakse na studijskim programima i njome stečeni udio ECTS bodova
- zadatak 3: povećati broj završnih/diplomskih radova koji su temom i sadržajem u vezi s praksom.

Ključne strateške postavke Fakulteta zdravstvenih studija koje trebaju dovesti do ostvarivanja vizije uz uvažavanje misije i akademskih vrijednosti Sveučilišta su suvremeni studijski programi koji će biti usmjereni prema razvoju širokog spektra kompetencija, kao i obrazovanje i djelovanje koje će biti usmjereno prema razvoju gospodarstva, društva i kulture.

Sveučilišni studiji na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru omogućuju uspostavljanje sustava trajne izobrazbe, obnavljanje znanja i usvajanje najnovijih spoznaja, kao i stalno praćenje i prepoznavanje prioriteta zdravstvenih potreba u državi i europskom okruženju. Zdravstvo u Bosni i Hercegovini treba visokoobrazovane medicinske sestre/tehničare koje će vladati specifičnim znanjima i vještinama zdravstvene njege, ali i područjem upravljanja i rukovođenja, javnog zdravstva i školstva. Na prvoj razini (preddiplomski studij) izobrazba je usmjerena na temeljno obrazovanje. Prema naputcima Svjetske zdravstvene organizacije, akademska razina obrazovanja svih medicinskih sestara i drugih zdravstvenih djelatnika mora biti na razini 6 EQF-a. Posebni strateški cilj je osposobljavanje za temeljne vještine potrebne za samostalno obavljanje prakse, a obuhvaća trogodišnje obrazovanje s opterećenjem od 180 ECTS-bodova, nakon kojega se stječe naziv prvostupnik (engl. *bachelor*).

3.2. Usklađenost s dostignućima određenog znanstvenog/umjetničkog područja i tržišta rada te povezanost sa standardima zanimanja/kvalifikacija

Ciljevi, kompetencije i ishodi učenja na razini studijskog programa definirani su na način da budu usklađeni s dostignućima Područja biomedicine i zdravstva i tržišta rada te povezani sa standardima definiranih EU direktvom o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU U svrhu usklađenosti s dostignućima Područja biomedicine i zdravstva predstavnici nastavnika u Povjerenstvu za izradu revidiranog nastavnog plana i programa te ostali nastavnici koji su sudjelovali u izradi nastavnih programa pojedinog predmeta uzeli su u obzir suvremena dostignuća i trendove u području Biomedicine i zdravstva, polju Kliničkih medicinskih znanosti/Zdravstvenih znanosti, grani Sestrinstvo, koji se odnose na preddiplomski sveučilišni studij Sestrinstva.

U svrhu usklađenosti s tržištem rada u Povjerenstvo za izradu revidiranog nastavnog plana i programa imenovani su i predstavnici studenata te vanjskih korisnika te se organizirala javna rasprava na kojoj su sudjelovali stručnjaci iz prakse i gospodarstva, a čije su sugestije uzete u obzir pri izradi nastavnog plana i programa.

Budući da u BiH ni na jednoj razini nije definiran standard zanimanja ni standard kvalifikacije, uzeti su u obzir sljedeći dokumenti:

- EU Direktive o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU,
- Smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije o očuvanju i poboljšanju zdravlja (ciljevi WHO za 21. stoljeće)
- Minhenska deklaracija 2000.
- Odluka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o usvajanju Mape puta za implementaciju EU direktive o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU (Službeni glasnik BiH, broj 10/16,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti (Službene novine Federacije BiH broj 41/10 i 75/13)
- Pravilnik o pripravnničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika (Službene novine Federacije BiH broj 99/21),
- Pravilnik o dopunama pravilnika o pripravnničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika (Službene novine Federacije BiH broj 51/17),

Poslovi / kompetencije / ishodi učenja iz svih gore navedenih dokumenata implementirani su u kompetencije i ishode učenja na razni studijskog programa navedene u poglavlju „2. Opće informacije o studijskom programu“ te se realiziraju na obveznim predmetima, kako bi se osiguralo da ih sa stečenom kvalifikacijom ostvare svi studenti. Pokrivenost tih ishoda učenja na razini studijskog programa ishodima učenja na razini obveznih predmeta prikazana je u poglavlju „3.12. Matrica ishoda učenja“.

Sestrinstvo kao struka ubraja se u regulirane profesije koje svoje školovanje moraju uskladiti sa zahtjevima iz EU Direktive 2005/36/EC kao i sa Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija.

Fakultet zdravstvenih studija u Mostaru ustanova je kojoj gravitira cijela južna Bosna i Hercegovina, te jedan dio susjedne nam Hrvatske. Zbog toga je apsolutno opravdano postojanje preddiplomskog studija Sestrinstva gdje bi se školovao medicinski kadar za kojim postoji potreba u našim zdravstvenim ustanovama. Program se odnosi na studij Sestrinstva koji već postoji od 2000. godine. Shodno tome, njegova svrhovitost s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru provjerena je i potvrđena u više navrata. Ukratko, aktualni broj studenata koji se godišnje upisuju na preddiplomski studij Sestrinstva u skladu je sa stvarnim društvenim potrebama. Također prema aktualnim podacima zanemariv je broj nezaposlenih medicinskih sestara/tehničara s položenim državnim ispitom.

3.3. Usporedivost sa studijskim programima u zemlji i inozemstvu

Program školovanja koji se provodi na preddiplomskom sveučilišnom studiju Sestrinstva, kao i razvoj sestrinstva kao profesije, su usklađeni s europskim standardima, i utemeljen je na uskoj suradnji s ostalim ustanovama sličnog profila u Republici Hrvatskoj (Fakultet zdravstvenih studija u Rijeci). Usporedivost se ogleda isključivo prema kompetencijama i ishodima učenja na razini studijskih programa te u trajanju studija, dok studijski program svoje specifičnosti zadržava uglavnom kroz strukturu, nazive predmeta i ECTS bodove.

3.4. Otvorenost prema mobilnosti studenata

Mobilnost studenata definirana je *Pravilnikom o međunarodnoj mobilnosti*, koji se odnosi na administrativnu podršku studentima, dokumente studentske mobilnosti, osiguranje, način prijave, postupak priznavanja mobilnosti te informacijski paket. Jedinstvena metodologija priznavanja definirana je na razini Sveučilišta odlukom Senata o usvajanju jedinstvenog obrasca za *Rješenje o priznavanju predmeta, ECTS bodova, ocjena i stručne prakse pri mobilnosti studenata*, koje se evidentira u dodatku diplomi. Studenti informacije o programima mobilnost te prateće obrasce mogu pronaći na web stranici Sveučilišta, te preko prodekana za znanost i prodekana za kvalitetu i međuinstitucionalnu suradnju Fakulteta zdravstvenih studija, koji informacije sveučilišnog Ureda za međunarodnu suradnju proslijeđuje predstavnicima studenata.

3.5. Uvjeti za upis na studijski program i prelazak s drugih studijskih programa

Sveučilišnim *Pravilnikom o studiranju* definirano pravo upisa na preddiplomske, diplomske i integrirane studijske programe, koji se vrši putem javnog natječaja. Senat na prijedlog znanstveno-nastavnog/umjetničko-nastavnog vijeća ustrojbene jedinice, a uz suglasnost Upravnog vijeća Sveučilišta i nadležnog ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a, raspisuje javni natječaj, koji se objavljuje u dnevnom tisku, mrežnim stranicama Sveučilišta te mrežnoj stranici i oglasnoj ploči Fakulteta zdravstvenih studija, a koji sadrži podatke o uvjetima za upis, razredbenom postupku, visini školarine, kriterijima za odabir kandidata te druge podatke.

Pri prelasku s drugih studijskih programa podnosi se zahtjev dekanu Fakulteta zdravstvenih studija. na temelju kojeg odluku o mogućnostima i uvjetima za upis donosi odgovarajuće povjerenstvo.

Pristupnici koji se upisuju na Fakultet, a tijekom prethodnog školovanja nisu učili latinski jezik u trajanju od najmanje 1 godine moraju u prvoj godini studija upisati predmet Latinski jezik u obimu od 20 sati predavanja i kolokvirati isti do upisa u prvu godinu studija.

3.6. Uvjeti upisa u sljedeći semestar i godinu studija te način završetka studija

Uvjeti za upis u sljedeći semestar i višu godinu studija definirani su *Pravilnikom o studiranju Sveučilišta u Mostaru* i općim aktom Fakulteta zdravstvenih studija. Studijski program se završava pisanjem i obranom završnog rada koji nosi 5 ECTS bodova. Način i postupak obrane završnog rada te metodologija njegove izrade definirani su u *Pravilnikom o studiranju Sveučilišta u Mostaru* i općim aktom Fakulteta zdravstvenih studija.

3.7. Organizacija studijskog programa

Studij je ustrojen kao trogodišnji studij kroz šest semestara. Nastava na Fakultetu zdravstvenih studija se odvija u turnusima, a za detaljan prikaz odvijanja nastave objavljeni su rasporedi po semestrima i studijskim programima. Sukladno načelima Bolonjske deklaracije predloženi studijski program je strukturiran i vrednovan s ECTS bodovima. Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre. U skladu s ECTS bodovima, obim studijskog programa iznosi 60 ECTS bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS bodova u jednom semestru.

Studenti mogu studirati u statusu redovitog ili izvanrednog studenta. Redoviti su oni studenti koji studiraju po programu s punom nastavnom satnicom. Izvanredni studenti su studenti koji studijski program pohađaju uz rad ili drugu aktivnost. Količina i vrsta nastave koju su izvanredni studenti obvezni pohađati te alternativno opterećenje za dio nastave koji nisu obvezni pohađati definirano je nastavnim programom svakog predmeta. Izvanredni studenti trebaju odslušati najmanje 50 % predavanja i seminara (po svom izboru) te obaviti vježbe u obimu određenom za izvanredne studente.

Stručna ljetna praksa je obvezni oblik nastavnog procesa koji se obavlja sukladno nastavnom planu i programu studija te izvedbenom planu nastave. Student u pravilu obavlja stručnu praksu u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar kao pridruženoj članici Sveučilišta u Mostaru, Domu zdravlja Mostar ili nekoj drugoj nastavnoj bazi s kojom je Fakultet u ugovornom odnosu, a prema rasporedu koje utvrđuje Povjerenstvo. Uz suglasnost Povjerenstva student može obaviti stručnu praksu i u ustanovi ili tvrtki koja u svom sastavu ima organizacijsku cjelinu koja se bavi stručnim poslovima koji su sukladni stručnom profilu njegovog studija. Tijekom obavljanja stručne prakse, student izvodi vještine propisane studijskim planom navedene u **knjižici stručne prakse**. Uredno izvršavanje gore navedenih obveza uvjet je za ovjeru semestra i upis u viši semestar/ godinu studija.

3.8. Struktura studijskog programa

Struktura studijskog programa ogleda se u broju sati pojedine vrste nastave i nastave ukupno, broju sati prakse te broju sati samostalnog rada studenta u ukupnom opterećenju studenta koji iznosi 5400 sati rada. Budući da se prema *Pravilniku od postupku donošenja novih i redovite revizije postojećih studijskih programa* (ur. br. 01-993-1/22), u nastavnom planu i programu navode samo obvezni predmeti, dok se izborni usvajaju u izvedbenom

nastavnom planu svake akademske godine, u tabličnom prikazu bit će naveden broj sati pojedine vrste nastave i nastave ukupno, broj sati prakse te broj sati samostalnog rada samo na obveznim predmetima.

Student je obavezan birati jedan od ponuđenih stranih jezika (engleski ili njemački), koji se nude u 2. i 3. semestru, pri čemu u 2. semestru nose po 1,5 ECTS, a u 3.semestru po 2 ECTS boda. Bez obzira koji strani jezik studenti izaberu, na njemu se stječu kompetencije i ishodi učenja definirani na razini studijskog programa u skladu s EU direktivom.

U odnosu na ukupan broj ECTS bodova, na izbornim predmetima se stječe 4 ECTS boda, a student može birati ukupno 4 izborna predmeta. Pored obveznih predmeta te izbornih predmeta na razini studijskog programa i na razini ustrojbene jedinice, odnosno pored 30 ECTS bodova po semestru, student može birati i sveučilišne izborne predmete, sa popisa kojeg usvaja Senat svake akademske godine, a koji se studentu evidentiraju u dodatku diplomi. Svrha izbornih predmeta na razini studijskog programa je detaljnija razrada ishoda učenja već stečenih na obveznim predmetima, u skladu s preferencijama studenta, a svrha sveučilišnih izbornih predmeta je stjecanje kompetencija koje nisu predviđene studijskih programom, a za koje student procijeni da ga mogu učiniti konkurentnijim na tržištu rada i doprinijeti izgradnji vlastite osobnosti kroz obrazovanje.

Tablica 3.8.1 Prikaz nastavnog opterećenja, prikaz sati teorije i prakse, te udio opterećenja u programu preddiplomskog sveučilišnog studiju Sestrinstva

Vrsta nastave	I godina	II godina	III godina	Ukupno	%
Predavanja	380	380	280	1040	19%
Seminari	180	155	75	410	8%
Vježbe	635	690	865	2190	40%
Klinička ljetna praksa	300	360	300	960	18%
Samostalni rad	305	215	280	800	15%
Ukupno	1800	1800	1800	5400	100,00%

Tablica 3.8.2. Udio opterećenja u programu u odnosu na teoretsku i kliničku izobrazbu preddiplomskog sveučilišnog studija Sestrinstva

U skladu s EU Direktivama izobrazba sestara obuhvaća najmanje tri godine studija ili 4600 sati teoretske i kliničke izobrazbe, pri čemu trajanje teoretske izobrazbe predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničke izobrazbe najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja izobrazbe

Vrsta opterećenja	Broj sati	Udio %
Teoretska izobrazba	1450	31,5%
Klinička izobrazba	3150	68,5%
Ukupno	4600	100%

Tablica 3.8.3. Udio opterećenja u nastavnom programu po modulima

Naziv modula	ECTS	%
Modul Sestrinstvo	105,5	58,6%
Modul Kliničke znanosti	21,5	12%
Modul Bazične znanosti	18	10%
Modul Javno zdravstvo	6	3,3%
Modul Medicinska humanistika	13	7,2%
Modul Znanost i zdravstvo	12	6,7%

Izborni predmeti	4	2,2%
UKUPNO	180	100%

Samostalni rad studenta od 800 sati podrazumijeva vrijeme koje je studentu potrebno za samostalno učenje predmeta, pripremu seminara, kolokvija, završnih testova, pripremu i pisanje završnog rada, ne računajući kontakt sate s nastavnikom (predavanja, seminari, vježbe i stručna praksa). Broj samostalnog rada definiran je u opisu sadržaja svakog predmeta (u ovom slučaju iznosi 14,8%).

Program preddiplomskog sveučilišnog studija Sestrinstva sadrži šest modula s 40 obveznih i 4 izborna predmeta, kliničku ljetnu praksu na kraju svake godine studija u trajanju od 900 sati i izradu završnog rada od 150 sati. Četiri izborna predmeta (2,2 % bodova cjelokupnog programa) ponuđena su iz modula sestrinstvo, bazičnih i kliničkih znanosti, javnog zdravstva, medicinske humanistike, te modula znanost i zdravstvo. Ishodi učenja koji se stječu ispunjavanjem pojedinačnih studijskih obveza, kao i predviđen broj sati za svaku studijsku obvezu koji osigurava stjecanje predviđenih ishoda učenja navedeni su u nastavnom programu svakog pojedinog predmeta iz studijskog programa.

Tablični prikaz Strukture preddiplomskog sveučilišnog studija Sestrinstva s udjelima pojedinih vrsta nastave, prakse i samostalnog rada

1. Godina									
1. Zimski semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalan rad	Ukupno sati opterećenja (I. + II. + III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSSB101	Filozofija i etika u sestrinstvu	25	5	20	50	0	10	60	2
FZSSB102	Anatomija	30	35	0	65	0	55	120	4
FZSSB103	Fiziologija s patofiziologijom	50	25	20	95	0	55	150	5
FZSSB104	Mikrobiologija i parazitologija	30	30	10	70	0	20	90	3
FZSSB105	Biokemija	15	30	0	45	0	15	60	2
FZSSB106	Osnove zdravstvene njege	40	200	20	260	0	10	270	9
FZSSB107	Dijetetika	15	20	15	50	0	10	60	2
FZSSB108	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo	15	15	15	45	0	15	60	2
Ukupno		220	360	100	680	0	190	870	29
ECTS za obvezne predmete									29
ECTS za izborne predmete									1
ECTS UKUPNO									30

1. Godina									
2. Ljetni semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalan rad	Ukupno sati opterećenja (I. + II. + III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSSB209	Patologija	20	10	10	40	0	20	60	2
FZSSB210	Proces zdravstvene njege	30	195	10	235	0	20	255	8,5
FZSSB211	Informatika u zdravstvenoj njezi	15	25	0	40	0	20	60	2
FZSSB212	Strani jezik I	0	0	30	30	0	15	45	1,5
FZSSB213	Komunikacijske vještine	15	20	0	35	0	10	45	1,5
FZSSB214	Sociologija zdravlja	20	0	15	35	0	10	45	1,5
FZSSB215	Zdravstvena psihologija	20	0	0	20	0	10	30	1
FZSSB216	Epidemiologija i javno zdravstvo	30	15	10	55	0	5	60	2
FZSSB217	Klinička ljetna praksa I	0	0	0	0	300	0	300	10
Ukupno		150	265	75	490	300	110	900	30
ECTS za obvezne predmete									30
ECTS za izborne predmete									0
ECTS UKUPNO									30

2. Godina									
3. Zimski semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalan rad	Ukupno sati opterećenja (I. + II. + III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSSB318	Farmakologija	40	20	0	60	0	30	90	3
FZSSB319	Klinička propedeutika	20	30	0	50	0	10	60	2
FZSSB320	Klinička medicina I	70	20	0	90	0	30	120	4
FZSSB321	Zdravstvena njega odraslih I	40	200	20	260	0	10	270	9
FZSSB322	Strani jezik II	0	0	40	40	0	20	60	2
FZSSB323	Ginekologija	25	0	15	40	0	20	60	2
FZSSB324	Zdravstvena njega majke i novorođenčeta	30	180	20	230	0	10	240	8
Ukupno		225	450	95	770	0	130	900	30
ECTS za obvezne predmete									30
ECTS za izborne predmete									0
ECTS UKUPNO									30

2. Godina									
4. Ljetni semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalan rad	Ukupno sati opterećenja (I. + II. + III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSSB425	Pedijatrija	30	10	5	45	0	15	60	2
FZSSB426	Zdravstvena njega djeteta	20	170	5	195	0	15	210	7
FZSSB427	Klinička medicina II	70	10	25	105	0	30	135	4,5
FZSSB428	Metode zdravstvenog odgoja i promocija zdravlja	10	25	15	50	0	10	60	2
FZSSB429	Metode učenja i poučavanja	15	15	5	35	0	10	45	1,5
FZSSB430	Klinička ljetna praksa II	0	0	0	0	360	0	360	12
Ukupno		145	230	55	430	360	80	870	29
ECTS za obvezne predmete									29
ECTS za izborne predmete									1
ECTS UKUPNO									30

P - predavanja, V - vježbe, S - seminari

3. godina									
5. Zimski semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalan rad	Ukupno sati opterećenja (I. + II. + III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSSB531	Zdravstvena njega odraslih II	30	250	5	285	0	15	300	10
FZSSB532	Zdravstvena njega u zajednici	30	60	15	105	0	15	120	4
FZSSB533	Organizacija, upravljanje i administracija u zdravstvenoj njezi	20	10	10	40	0	20	60	2
FZSSB534	Palijativna zdravstvena skrb	10	65	0	75	0	15	90	3
FZSSB535	Psihijatrija i mentalno zdravlje	30	5	10	45	0	15	60	2
FZSSB536	Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika	30	110	0	140	0	10	150	5
FZSSB537	Zdravstvena njega osoba s invaliditetom	15	55	10	80	0	10	90	3
Ukupno		165	555	50	770	0	100	870	29
ECTS za obvezne predmete									29
ECTS za izborne predmete									1
ECTS UKUPNO									30

3. Godina									
6. Ljetni semestar									
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Sati nastave			I. Ukupno nastava	II. Sati prakse	III. Samostalan rad	Ukupno sati opterećenja (I. + II. + III.)	ECTS
		P	V	S					
FZSSB638	Osnove znanstveno istraživačkog rada	20	50	5	75	0	15	90	3
FZSSB639	Osnove biomedicinske statistike	15	35	0	50	0	10	60	2
FZSSB640	Zdravstvena njega u kući	20	55	0	75	0	15	90	3
FZSSB641	Biofizika i zaštita od ionizirajućeg zračenja	10	25	10	45	0	15	60	2
FZSSB642	Zdravstvena njega starijih osoba	30	75	0	105	0	15	120	4
FZSSB643	Klinička ljetna praksa III	0	0	0	0	300	0	300	10
FZSZAB653	Završni rad	0	50	0	50	0	100	150	5
Ukupno		95	290	15	400	300	170	870	29
ECTS za obvezne predmete									29
ECTS za izborne predmete									1
ECTS UKUPNO									30

Tablica 5. Popis obveznih predmeta po modulima s udjelom u ECTS bodovima

Modul	Predmet	ECTS
Modul Sestrinstvo	1. Osnove zdravstvene njege	9
	2. Proces zdravstvene njege	8,5
	3. Zdravstvena njega odraslih I	9
	4. Zdravstvena njega majke i novorođenčeta	8
	5. Zdravstvena njega djeteta	7
	6. Zdravstvena njega odraslih II	10
	7. Zdravstvena njega u zajednici	4
	8. Palijativna zdravstvena njega	3
	9. Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika	5
	10. Zdravstvena njega osoba s invaliditetom	3
	11. Zdravstvena njega u kući	3
	12. Zdravstvena njega starijih osoba	4
	13. Klinička ljetna praksa I, II i III	32
	Ukupno	105,5

Naziv modula	Predmet	ECTS
Modul Kliničke znanosti	1. Mikrobiologija i parazitologija	3
	2. Klinička propedeutika	2
	3. Klinička medicina I	4
	4. Klinička medicina II	4,5
	5. Ginekologija	2
	6. Pedijatrija	2
	7. Psihijatrija i mentalno zdravlje	2
	8. Biofizika i zaštita od ionizirajućeg zračenja	2
	Ukupno	21,5

Naziv modula	Predmet	ECTS
Modul Bazične znanosti	1. Anatomija	4
	2. Fiziologija s patofiziologijom	5
	3. Patologija	2
	4. Farmakologija	3
	5. Biokemija	2
	6. Dijetetika	2
	Ukupno	18

Naziv modula	Predmet	ECTS
Modul Javno zdravstvo	1. Metode zdravstvenog odgoja i promocija zdravlja	2
	2. Epidemiologija i javno zdravstvo	2
	3. Organizacija, upravljanje i administracija u zdravstvenoj njezi	2
	Ukupno	6

Naziv modula	Predmet	ECTS
Modul Medicinska humanistika	1. Filozofija i etika u sestrinstvu	2
	2. Komunikacijske vještine	1,5
	3. Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo	2
	4. Strani jezik I i II	3,5
	5. Metodama učenja i poučavanja	1,5
	6. Zdravstvena psihologija	1
	7. Sociologija zdravlja	1,5
	Ukupno	13

Naziv modula	Predmet	ECTS
Modul Znanost i zdravstvo	1. Informatika u zdravstvenoj njezi	2
	2. Osnove biomedicinske statistike	2
	3. Osnove znanstveno istraživačkog rada	3
	4. Završni rad	5
	Ukupno	12

Naziv modula	Predmet	ECTS
Izborni predmeti	Izborni predmeti 1, 2, 3 i 4	4
	Ukupno	4

3.9. Optimalan broj upisanih studenata s obzirom na prostor, opremu i broj nastavnika

Upisne kvote prije početka svake akademske godine usvaja Upravno vijeće Sveučilišta, na prijedlog Senata, te uz suglasnost nadležnog ministarstva. Studenti mogu studirati u statusu redovitog ili izvanrednog studenta. Redoviti su oni studenti koji studiraju po programu s punom nastavnom satnicom. Izvanredni studenti su studenti koji studijski program, pohađaju uz rad ili drugu aktivnost.

3.10. Resursi potrebni za izvođenje studijskog programa

Pri izvođenju studijskog programa sudjeluju nastavnici sa Sveučilišta te nastavnici s referentnih visokoškolskih ustanova u znanstveno-nastavnim zvanjima iz odgovarajućeg znanstvenog područja, polja i grane. Redovito se preko tijela iz sustava za osiguranje kvalitete prate podatci o strukturi nastavnog osoblja prema zvanju i stručnoj spremi, spolna i starosna struktura, znanstvenoistraživačka produktivnost, mobilnost te projektne aktivnosti nastavnog osoblja. Navedeni podatci se obrađuju na razini studijskog programa, ustrojbene jedinice i studijskog programa te se objavljuju u godišnjim izvještajima.

Od fizičkih resursa za izvođenje studijskih programa Fakultet zdravstvenih studija raspolaže s učionicama s klasičnom i suvremenom audio-vizualnom opremom, kabinetom opremljenim multimedijском i video opremom, TV sustav, informatička oprema s najviše dva studenta na jedno računalo, knjižnica - informatičko središte, mikrobiološki istraživački laboratorij. Kabinet za zdravstvenu njegu s modelima za vježbanje i kabinet kliničkih vještina. Klinički bolnički odjeli s opremom za provođenje zdravstvene njege. Fakultet zdravstvenih studija posjeduje Kabinet kliničkih vještina opremljen visoko sofisticiranim modelima – simulatorima.

Temeljem potpisanih sporazuma o suradnji pri izvođenju preddiplomskog sveučilišnog studija Sestrinstva koriste se resursi i drugih institucija: SKB Mostar, Zavoda za javno zdravstvo, Doma zdravlja Mostar i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

3.11. Sustav za osiguranje kvalitete studijskog programa

Svrha, cilj, ustroj i djelovanje te područja vrednovanja sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru definirani su *Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru*. Prema navedenom Pravilniku, sustav za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru čine stalna tijela sustava za osiguranje kvalitete na razini Sveučilišta: Odbor za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete i Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete. Na Fakultetu zdravstvenih studija djeluje Povjerenstvo za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete, kojeg čine prodekan za nastavu, koordinator kvalitete, predstavnik nastavnog osoblja, predstavnik studenata te predstavnik administrativnog i tehničkog osoblja. Koordinator kvalitete Fakulteta zdravstvenih studija je i član Odbor za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete.

Navedenim Pravilnikom definirane su nadležnosti i aktivnosti svakog tijela iz sustava za osiguranje kvalitete. Tijela iz sustava za osiguranje kvalitete provode redovite aktivnosti definirane sveučilišnim *Priručnikom za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru*. Na temelju provedenih aktivnosti izrađuju se godišnja izvješća na razini studijskog programa, ustrojbene jedinice i Sveučilišta.

3.12. Matrica ishoda učenja

IU-studijski program IU-predmet	FZSSB-IU-1	FZSSB-IU-2	FZSSB-IU-3	FZSSB-IU-4	FZSSB-IU-5	FZSSB-IU-6	FZSSB-IU-7	FZSSB-IU-8	FZSSB-IU-9	FZSSB-IU-10	FZSSB-IU-11	FZSSB-IU-12	FZSSB-IU-13	FZSSB-IU-14	FZSSB-IU-15	FZSSB-IU-16	FZSSB-IU-17	FZSSB-IU-18
IU-FZSSB101			X					X		X	X	X					X	
IU-FZSSB102	X																	
IU-FZSSB103	X																	
IU-FZSSB104	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X					
IU-FZSSB105	X	X																
IU-FZSSB106			X			X	X	X	X		X		X	X			X	
IU-FZSSB107	X					X	X	X			X	X	X	X			X	
IU-FZSSB108			X	X	X													
IU-FZSSB209	X				X								X					
IU-FZSSB210			X				X	X			X						X	
IU-FZSSB211														X		X	X	
IU-FZSSB212																		X
IU-FZSSB212-A																		X
IU-FZSSB213											X			X				
IU-FZSSB214	X		X			X	X											
IU-FZSSB215	X					X			X		X							
IU-FZSSB216		X	X	X	X	X					X		X	X			X	
IU-FZSSB217	X		X		X	X	X	X	X	X	X		X	X			X	
IU-FZSSB318			X															
IU-FZSSB319	X		X	X			X	X	X	X		X						
IU-FZSSB320	X				X	X	X		X	X								
IU-FZSSB321	X		X	X		X	X	X	X	X	X		X				X	
IU-FZSSB322																		X
IU-FZSSB322-A																		X
IU-FZSSB323	X		X		X	X	X		X		X	X					X	
IU-FZSSB324	X				X	X	X	X	X		X			X			X	
IU-FZSSB425		X	X					X	X	X	X		X					
IU-studijski program	FZSSB-IU-1	FZSSB-IU-2	FZSSB-IU-3	FZSSB-IU-4	FZSSB-IU-5	FZSSB-IU-6	FZSSB-IU-7	FZSSB-IU-8	FZSSB-IU-9	FZSSB-IU-10	FZSSB-IU-11	FZSSB-IU-12	FZSSB-IU-13	FZSSB-IU-14	FZSSB-IU-15	FZSSB-IU-16	FZSSB-IU-17	FZSSB-IU-18

IU-predmet																		
IU-FZSSB426	X		X	X		X		X	X	X	X			X				
IU-FZSSB427	X		X	X		X	X	X	X	X			X					
IU-FZSSB428						X					X	X		X				
IU-FZSSB429											X	X						
IU-FZSSB430	X		X		X	X	X	X		X	X		X			X		
IU-FZSSB531	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X		X		X	X		
IU-FZSSB532	X		X	X	X	X	X	X			X							
IU-FZSSB533	X				X		X		X				X	X	X			
IU-FZSSB534	X		X	X			X	X			X					X		
IU-FZSSB535	X			X	X	X			X	X	x							
IU-FZSSB536			X		X			X	X		X				X			
IU-FZSSB537	X		X	X		X	X	X	X		X				X	X		
IU-FZSSB638																	X	X
IU-FZSSB639														X			X	X
IU-FZSSB640			X		X	X	X		X	X	X		X			X		
IU-FZSSB641	X								X		X							
IU-FZSSB642	X		X	X	X	X	X	X	X		X							
IU-FZSSB643			X	X	X	X	X	X	X	X	X		X			x		

4. NASTAVNI PLAN

1. godina							
I. zimski semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSSB101	Filozofija i etika u sestinstvu	Obvezni	25	5	20	0	2
FZSSB102	Anatomija	Obvezni	30	35	0	0	4
FZSSB103	Fiziologija s patofiziologijom	Obvezni	50	25	20	0	5
FZSSB104	Mikrobiologija i parazitologija	Obvezni	30	30	10	0	3
FZSSB105	Biokemija	Obvezni	15	30	0	0	2
FZSSB106	Osnove zdravstvene njege	Obvezni	40	200	20	0	9
FZSSB107	Dijetetika	Obvezni	15	20	15	0	2
FZSSB108	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo	Obvezni	15	15	15	0	2
ECTS za obvezne predmete							29
ECTS za izborne predmete							1
UKUPNO							30

1. godina							
II. ljetni semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSSB209	Patologija	Obvezni	20	10	10	0	2
FZSSB210	Proces zdravstvene njege	Obvezni	30	195	10	0	8,5
FZSSB211	Informatika u zdravstvenoj njezi	Obvezni	15	25	0	0	2
FZSSB212	Strani jezik I	Obvezni	0	0	30	0	1,5
FZSSB213	Komunikacijske vještine	Obvezni	15	20	0	0	1,5
FZSSB214	Sociologija zdravlja	Obvezni	20	0	15	0	1,5
FZSSB215	Zdravstvena psihologija	Obvezni	20	0	0	0	1
FZSSB216	Epidemiologija i javno zdravstvo	Obvezni	30	15	10	0	2
FZSSB217	Klinička ljetna praksa I	Obvezni	0	0	0	300	10
ECTS za obvezne predmete							30
ECTS za izborne predmete							0
UKUPNO							30
2. godina							
III. zimski semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		

FZSSB318	Farmakologija	Obvezni	40	20	0	0	3
FZSSB319	Klinička propedeutika	Obvezni	20	30	0	0	2
FZSSB320	Klinička medicina I	Obvezni	70	20	0	0	4
FZSSB321	Zdravstvena njega odraslih I	Obvezni	40	200	20	0	9
FZSSB322	Strani jezik II	Obvezni	0	0	40	0	2
FZSSB323	Ginekologija	Obvezni	25	0	15	0	2
FZSSB324	Zdravstvena njega majke i novorođenčeta	Obvezni	30	180	20	0	8
ECTS za obvezne predmete							30
ECTS za izborne predmete							0
UKUPNO							30

2. godina							
IV. ljetni semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSSB425	Pedijatrija	Obvezni	30	10	5	0	2
FZSSB426	Zdravstvena njega djeteta	Obvezni	20	170	5	0	7
FZSSB427	Klinička medicina II	Obvezni	70	10	25	0	4,5
FZSSB428	Metode zdravstvenog odgoja i promocija zdravlja	Obvezni	10	25	15	0	2
FZSSB429	Metode učenja i poučavanja	Obvezni	15	15	5	0	1,5
FZSSB430	Klinička ljetna praksa II	Obvezni	0	0	0	360	12
ECTS za obvezne predmete							29
ECTS za izborne predmete							1
UKUPNO							30

3. godina							
V. zimski semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSSB531	Zdravstvena njega odraslih II	Obvezni	30	250	5	0	10
FZSSB532	Zdravstvena njega u zajednici	Obvezni	30	60	15	0	4
FZSSB533	Organizacija, upravljanje i administracija u zdravstvenoj njezi	Obvezni	20	10	10	0	2
FZSSB534	Palijativna zdravstvena skrb	Obvezni	10	65	0	0	3
FZSSB535	Psihijatrija i mentalno zdravlje	Obvezni	30	5	10	0	2
FZSSB536	Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika	Obvezni	30	110	0	0	5
FZSSB537	Zdravstvena njega osoba s invaliditetom	Obvezni	15	55	10	0	3
ECTS za obvezne predmete							29
ECTS za izborne predmete							1
UKUPNO							30

3. godina							
VI. Ljetni semestar							
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Status predmeta	Sati nastave			Sati prakse	ECTS
			P	V	S		
FZSSB638	Osnove znanstveno istraživačkog rada	Obvezni	20	50	5	0	3
FZSSB639	Osnove biomedicinske statistike	Obvezni	15	35	0	0	2
FZSSB640	Zdravstvena njega u kući	Obvezni	20	55	0	0	3
FZSSB641	Biofizika i zaštita od ionizirajućeg zračenja	Obvezni	10	25	10	0	2
FZSSB642	Zdravstvena njega starijih osoba	Obvezni	30	75	0	0	4
FZSSB643	Klinička ljetna praksa III	Obvezni	0	0	0	300	10
FZSZAB653	Završni rad	Obvezni	0	50	0	0	5
ECTS za obvezne predmete							29
ECTS za izborne predmete							1
UKUPNO							30

P - predavanja, V - vježbe, S - seminari

